

[Arbejdsministeren]

enten den skulle blive generel eller individuel, kan have en række velfærdsmæssige fordele. At regeringen har det synspunkt, kan ikke overraske nogen, for det fremgik allerede af den arbejdstidsredegørelse, jeg tidligere har afgivet til Folketinget.

Især for to grupper i samfundet vil fordelene være åbenbare. Den ene er børnefamilierne, og den anden er den ældre del af arbejdsstyrken. Børnefamilierne vil kunne opleve mere tid sammen i det daglige, og de ældre vil blive udsat for mindre belastning og nedslidning i det daglige arbejde. Men også andre arbejdstidspolitiske initiativer vil kunne have samme eller måske endog større velfærdsmæssig betydning for disse grupper. Jeg tænker ikke mindst på alle de muligheder, der ligger i en mere fleksibel tilrettelæggelse af det daglige arbejde.

Jeg kunne i den forbindelse godt tænke mig at gøre lidt op med den forestilling, der tilsyneladende gør sig gældende mange steder, såvel i oppositionen som i fagbevægelsen, at fleksibel arbejdstid stort set er ensbetydende med øget adgang til deltid. Det er ikke tilfældet, og et sådant synspunkt er udtryk for en alt for snæver opfattelse af fleksibilitetsbegrebet. Det er heller ikke en holdning, der er dækning for i arbejdstidsredegørelsen, selv om man vanskeligt kunne få andet indtryk, når man hørte nogle af ordførernes indlæg under den arbejdstidsdebat, vi havde her i Folketinget i februar måned.

Regeringen er selvfølgelig tilhænger af en øget adgang til deltid dér, hvor der endnu måtte være ønsker herom, men Danmark er dog i forvejen et af de lande, hvor deltidsarbejde er mest udbredt, idet 20 pct. af arbejdsstyrken arbejder på deltid. Men regeringen ser såmænd med mindst lige så stor sympati på andre muligheder for en mere fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, også fordi friere og mere varierede regler herom kan være til gavn såvel for den enkelte lønmodtager som for den enkelte virksomhed.

En sådan øget variation i arbejdstidstilrettelæggelsen kunne herudover bestå i lempeligere regler for arbejdstidens placering på døgnnet og på ugedagene: flekstitid, holddrift, opsparing af fridage osv. Det kan også indebære en øget adgang for den enkelte til selv at sammensætte en arbejdsuge, der svarer til ønsker og behov i øvrigt, f.eks. også forpligtelser over for familielivet. Hvem har sagt, at

tre fjerdedele af arbejdsstyrken skal arbejde fra mandag til fredag fra kl. 8.00 til kl. 16.00 og kun dér? – for nu at stille sagen op på en lidt firkantet måde. Man skulle tro, alle kunne enes om, at en øget variation af dette mønster kunne give både lønmodtagere og arbejdsgivere bedre rammer og desuden en mere hensigtsmæssig udnyttelse af produktionsapparatet.

Regeringen mener altså, således som det også fremgik af arbejdstidsredegørelsen, at en bedre tilrettelæggelse af arbejdet kan indebære såvel positive velfærdsmæssige som positive beskæftigelsesmæssige konsekvenser.

Et andet arbejdstidspolitisk instrument, der formentlig vil kunne tilgodeses de samme hensyn, kan være en forkortelse af den livslange arbejdstid, dvs. den samlede tid, den enkelte arbejder i i løbet af livet. Jeg tænker her igen på den ældre del af befolkningen, hvoraf mange måske nok kunne ønske sig en mere gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, end der ofte er mulighed for i dag. Reglerne om tildeling af pension er allerede smidiggjort med førtidspensionsreformen. Herudover kunne parterne på arbejdsmarkedet ved indgåelse af aftaler i højere grad åbne mulighed for, at ældre arbejdstagere selv kan vælge en for dem passende arbejdsrytme. Endelig er der fra flere sider peget på, at indførelse af en eller anden form for delpension ville være en hensigtsmæssig ordning for ældre arbejdstagere. Det ville medføre en mere glidende overgang mod pensionistilværelsen, end mange oplever i dag.

Der kan ikke være tvivl om, at der i de kommende år vil være et større behov for en uddannelsesindsats både før og efter indtræden på arbejdsmarkedet. Dette vil i sig selv betyde en nedsættelse af den tid, den enkelte arbejder i gennem et helt liv.

Arbejdstidspolitiske initiativer er altså mange ting. En kortere ugentlig eller daglig arbejdstid er kun én af dem.

Endnu en gang er der grund til at understrege, hvad der er den traditionelle arbejdsdeling på det danske arbejdsmarked. Det er parterne, der træffer aftale om arbejds- og lønvilkår, herunder om længden og placeringen af arbejdstiden. Folketinget og regeringen har en række andre opgaver på arbejdsmarkedet, men ikke denne. I det omfang parterne selv kan blive enige om en kortere arbejdstid, vil regeringen derfor selvfølgelig